

Toelichting Inkomstenbelasting

1. Zelfstandigenaftrek

Begrip

Elke 'echte' ondernemer (I 1110) die voldoet aan het uren criterium (I 1140), heeft recht op deze aftrek. Dit geldt ongeacht zijn leeftijd ([art. 3.76 lid 1 Wet IB 2001](#)).

Omvang

De aftrek bedraagt in 2024 een vast bedrag van € 3.750 per jaar ([art. 3.76 lid 2 Wet IB 2001](#)), tenzij:

- de ondernemer bij aanvang van het kalenderjaar de **AOW-gerechtigde leeftijd** heeft bereikt. In dat geval is de aftrek € 1.875 ([art. 3.76 lid 4 Wet IB 2001](#)); of
- het gaat om een **startende ondernemer** (I 4810).

Opmerking

Ook als een ondernemer een **gebroken boekjaar** (I 1360) hanteert, wordt voor de zelfstandigenaftrek bekeken of hij per 1 januari de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt ([ECLI:NL:HR:1998:AA2518](#)).

Verrekening

De zelfstandigenaftrek vermindert de winst uit onderneming (voor ondernemersaftrek) maximaal tot aan nihil ([art. 3.76 lid 5 Wet IB 2001](#)). Het is **niet mogelijk** om de aftrek met andere inkomsten te verrekenen, tenzij het om een startende ondernemer (I 4810) gaat.

Als de winst van een ondernemer niet voldoende is om het volledige bedrag te verrekenen, wordt het **niet verrekenende deel** doorgeschoven naar de negen volgende kalenderjaren. Zodra de winst in één van die jaren de zelfstandigenaftrek van dat jaar overtreft, vindt verrekening plaats. Het restant van de aftrek uit het oudste jaar wordt, na de aftrek over het betreffende jaar, het eerst verrekend ([art. 3.76 lid 7 Wet IB 2001](#)).

Opmerkingen

- a. De Belastingdienst stelt het **bedrag** van de **niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek** vast bij voor bezwaar (I 14610) vatbare beschikking ([art. 3.76 lid 6 Wet IB 2001](#)).
- b. Als een ondernemer helemaal **geen zelfstandigenaftrek** in aanmerking kan nemen (bij een verliessituatie), wordt het volledige bedrag van de zelfstandigenaftrek aangemerkt als niet-gerealiseerde aftrek.

- c. De **niet-gerealiseerde aftrek** is persoonsgebonden en kan dus niet worden doorgeschoven naar een andere ondernemer. Wel kan een ondernemer die (nadat hij zijn onderneming heeft gestaakt) een nieuwe onderneming start, de door hem nog niet-gerealiseerde aftrek van een andere onderneming benutten.
- d. De staatssecretaris heeft een goedkeuring gegeven voor de **niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek bij overlijden**. Als een ondernemer overlijdt en daardoor niet voldoet aan het urencriterium, komt de niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek alsnog in mindering op de stakingswinst. Verrekening met de jaarwinst in het jaar van staken is niet toegestaan ([Stcrt. 2016-2495](#)).

Voorbeeld

Een ondernemer geniet als winst uit onderneming:

- in 2022: € 5.000;
- in 2023: € 2.500; en
- in 2024: € 12.000.

In 2022 heeft de ondernemer recht op € 6.310 zelfstandigenaftrek, in 2023 gaat het om € 5.030. In 2024 heeft de ondernemer recht op € 3.750 zelfstandigenaftrek. In 2022 kan slechts € 5.000 verrekend worden, waardoor € 1.310 niet wordt gerealiseerd. In 2023 kan slechts € 2.500 in aanmerking worden genomen, zodat over dat jaar € 2.530 niet wordt gerealiseerd. In 2024 kan het volledige bedrag aan zelfstandigenaftrek voor dat jaar, € 3.750, worden verrekend. Er resteert een winst van € 8.250. De niet-gerealiseerde aftrek over 2022 kan hiermee verrekend worden. De winst bedraagt dan nog $8.250 - 1.310 = € 6.940$. De niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek over 2023 kan hier ook volledig mee worden verrekend.